

Výroční zpráva Sekce veřejných knihoven SKIP za rok 2024

Vize sekce veřejných knihoven SKIP

Veřejné knihovny jako moderní, otevřené a komunitní instituce, které jsou centrem celoživotního učení, kulturního a společenského života.

Cíle Sekce veřejných knihoven SKIP

- Podporovat rozvoj služeb veřejných knihoven
- Prosazovat zájmy veřejných knihoven
- Vzdělávat a informovat knihovníky veřejných knihoven
- Spolupracovat s dalšími organizacemi v oblasti veřejných knihoven
- Prezentovat činnost veřejných knihoven veřejnosti

Úkoly sekce pro rok 2024

- a. Zajistit minimálně dvě fyzická jednání členů sekce
- b. Zorganizovat
  - i. Workshop pracovníků metodických odd. veřejných knihoven
  - ii. Seminář „Co venkovské knihovny umějí a mohou“
  - iii. Knihovnickou dílnu
  - iv. Konferenci „Dobrovolnictví v knihovnách“
- c. Zajistit operativně propojenost členů sekce s aktuálními tématy oboru
- d. Připravit žádost na podporu aktivit sekce na rok 2024

Složení vedení sekce v roce 2024

- **Předsedkyně:** Mgr. Gabriela Jarkulišová
- **Místopředsedkyně:** RNDr. Lenka Prucková
- **Tajemnice:** Mgr. Lucie Macháčková

Činnost sekce v roce 2024

V roce 2024 měla sekce celkem 78 členů.

Organizovala dvě fyzická setkání členské základny, a to 16.4.2024 a 4.12.2024. Obě tato setkání proběhla v Národní knihovně v Praze. Obsahem těchto setkání jsou samozřejmě provozní záležitosti sekce, vždy ale nechybí zajímavé příspěvky. V roce 2024 tak byli členové informováni o aktualitách z ÚKR, o knihovnických dvouletkách a jejich zaměření i praktickém užití informovala kolegyně Lenka Hanzlíková,, novinky z oblasti dotačních programů pro knihovny představil Roman Giebisch. Lenka Prucková přinesla informace o činnosti a směřování IFLA, kde SKIP zastupuje a Michaela Mrázová představila mimo jiné své zážitky z estonských knihoven, které navštívila v rámci program ERASMUS.

Členové sekce také aktivně působili v komisích Vesnice roku/ Knihovna roku, a to na regionální i celostátní úrovni. Práce komisaře ve jmenovaných soutěžích je odborně i časově velmi náročná, účast sekce je ale pro soutěž i samotnou sekci zcela zásadní.

Ve Vesnici roku nás zastupovala RNDr. Lenka Prucková (celostátní kolo), Mgr. Lucie Macháčková, Mgr. Irena Brezovic, PhDr. Michaela Staňková a Jana Sehnalová (krajské kolo).

V celostátní komisi Knihovny roku pracovaly Mgr. Lenka Dostálová a PhDr. Michaela Staňková. Členkami komise soutěže Městská knihovna roku pak byly Bc. Kateřina Hubertová a PhDr. Marie Šedá.

Dále sekce zorganizovala tyto akce:

- **Knihovnická dílna 2024 (13.a 14. listopadu 2024)** - dvoudenní konference zaměřená na posilování role veřejných knihoven v obci. Účastníci se seznámili s novou pobočkou Městské knihovny v Praze na Petřínách a zúčastnili se workshopu na téma umělá inteligence.
- **Co venkovské knihovny umějí a mohou (25.a 26. září 2024)** - vzdělávací seminář pro neprofesionální a malé profesionální knihovny v obcích do 7 500 obyvatel. Seminář se konal v Knihovně J.M. Hovorky ve Statenicích a ve Středočeské vědecké knihovně v Kladně.
- **Workshop metodiků v Havlíčkově Brodě (9. a 10. dubna 2024)** - dvoudenní vzdělávací akce pro metodiky veřejných knihoven. Účastníci se věnovali praktickému nácviku v několika oblastech, například vypracování žádostí o dotace a tvorba výročních zpráv. Více na
- **Konference Dobrovolnictví v knihovnách** - konference zaměřená na využití dobrovolníků při aktivitách knihoven. Účastníci se seznámili s konkrétními zkušenostmi z Městské knihovny v Praze, Krajské knihovny v Karlových Varech a Knihovny Ústeckého kraje.
- **Dva webináře pro krajské knihovny** - webináře zaměřené na fundraising a současnou českou literaturu pro dospělé.

Blíže k některým akcím:

Knihovnická dílna 2024

Dvoudenní program Knihovnické dílny 2024 proběhl ve dnech 13.a 14. listopadu 2024 v prostorách Národní knihovny ČR v Praze. Do programu, který přilákal 125 účastníků, bylo zařazeno a zaznělo 12 přednášek dle stanoveného plánu, a to včetně intenzivního workshopu na téma umělá inteligence pro využití v malých profesionálních knihovnách. Účastníci se také důkladně seznámili s novou pobočkou Městské knihovny v Praze, Petřiny, která byla jako cíl exkurze zvolena pro zavádění množství samoobslužných prvků výpůjčního protokolu ve veřejné knihovně. Konference se zúčastnilo 120 přihlášených knihovnic a knihovníků z celé České republiky.

Akce měla samostatné webové stránky <https://knihovnicka-dilna.webnode.cz/program2/>

Cíl projektu byl zcela naplněn, nebyly zaznamenány žádné programové změny.

Dosažené výsledky: dvoudenní konference, 125 účastníků, 1 exkurze

Co venkovské knihovny umějí a mohou

Seminář „Co venkovské knihovny umějí a mohou“ se konal ve dnech 25. a 26. září 2024. První den se konal v Knihovně J.M. Hovorky ve Statenicích a byl zaměřen na práci s dětmi a mládeží. Druhý den se konal ve Středočeské vědecké knihovně v Kladně a byl zaměřen na práci se seniory a na komunitní

aktivity knihoven. Účastníci se seznámili s novými trendy v knihovnictví a diskutovali o aktuálních problémech venkovských knihoven.

Akce měla samostatné webové stránky <https://venkovskeknihovny5.webnode.cz/>

Cíl projektu byl zcela naplněn, nebyly zaznamenány žádné programové změny.

Dosažené výsledky: dvoudenní seminář, 72 účastníků

X. workshop metodiků v Havlíčkově Brodě

byl popsán Mgr. Gabrielou Jarkulišovou *optikou článku Metodici jsou solí knihovnického světa, aneb minimálně tři smajlíci*

Že soli je zapotřebí a svět bez ní je nejen mdlý, ale především nezdravý, to už nám pohádkový svět ukázal. Taky víme, že najdeme sůl nejrůznější kvality – některá solí hodně, některá skoro vůbec. V některé cítíme pachut', jiná je obohacena o další složky. S knihovnickými metodiky je to stejné. Fakt. V nějakém počtu jsou. No ano, v každé pověřené knihovně nějakého metodika najdeme. Někteří solí hodně, někteří skoro vůbec a někteří jsou obohaceni o další složky. A v knihovnách, o které se takový metodik stará, je to pak sakra znát.

Každopádně patří práce metodika (který solí hodně) k těm dle mého názoru nejnáročnějším knihovnickým specializacím. Akvizice, katalogizace, bravurně zvládnutý AKS, znalost práce s dětmi, seniory, mediální a všechny další gramotnosti, znalost a průvodcovství v oblasti dotací a grantů, komunikace se zřizovateli, taky svaly a nervy – na aktualizace obecních fondů, na rozvoz výměnných souborů – a to jsem určitě nevyjmenovala všechno, co metodika na jeho profesní cestě potkává. Víme vlastně, že rozvoj knihoven, těch obecních a malých profíků, není bez dobré metodiky možný? Víme, že krajské a pověřené knihovny by si své metodiky měli opravdu považovat, protože bez nich se prostě naše skvělé koncepce, cíle, nástroje a vize ke koncovému uživateli, čtenáři v obci, nedostanou?

A protože chceme, aby těch dobře solících metodiků bylo co nejvíc, protože chceme, aby se mohli potkávat, motivovat, porovnávat, rozvíjet, informovat se a sdílet dobrou praxi i slepé uličky, organizuje Sekce veřejných knihoven SKIP každoroční setkání, chcete-li workshop, právě pro metodiky. Pravidelně střídáme moravské a české prostředí, okupujeme na dva dny krásné a inspirativní knihovny a padesátce metodiků chystáme nejlépe, jak umíme, vzdělávací i komunitní program.

Letošní, už X. workshop našel své útočiště v Havlíčkově Brodě. Krajská knihovna a její skvělý knihovnický tým vytvářel po oba dny zázemí pro účastníky, lektory i programový tým a patří jim obrovský dík. Program probíhal hladce, lektori byli připravení a výborní, metodici byli vnímaví a výborní, občerstvení bylo pestré a výborné 😊.

A o čem tedy desátý workshop s podtitulem METODIK PRAKTICKY byl? Samozřejmě, že jsme nejdřív chtěli vědět, jak jdou na výkon regionálních funkcí na Vysočině. To nám, bez příkras a s velkou zkušeností, ukázala Mgr. Irena Brezovic, vedoucí metodiky Krajské knihovny Vysočiny. Setkání s PhDr. Vítem Richterem je nejen při tomto typu akcí vždy naplněné daty a motivací. Tentokrát jsme se věnovali novému systému sběru dat v benchmarkingu knihoven, samozřejmě s tím, že je žádoucí

zvyšovat počet menších knihoven zapojených do tohoto projektu. Dotkli jsme se i dosud pohříchu málo využívané databázi děl nedostupných na trhu. PhDr. Marie Šedá ve svém vstupu připomněla (a některým účastníkům dokonce poprvé ukázala), jak a proč si radí knihovníci, tedy systém pověřená knihovna - krajská knihovna - Národní knihovna. Bylo to potřeba. Kolegyně Mgr. Lucie Macháčková ukázala metodikům nový nástroj pro hodnocení standardů VKIS a protože jsme byli na workshopu, účastníci si jeho ovládání hned prakticky nacvičili. Potkat se nad úrovní obsluhovaných knihoven s ředitelkou olomoucké knihovny RNDr. Lenkou Pruckovou je vždycky zážitek a jsem přesvědčená, že její příspěvek kniha jako modelka účastníci hned tak nezapomenou. Ano, knižní dary po babičce nejsou pro obecní knihovny požehnáním, každá stará kniha není povinná četba a největší brzdou v knihovnách jsou často sami knihovníci. A účastníci workshopu teď už vědí, jak na ně 😊. Aby byly knihovny využívány, musí být prostě pěkné. S tím nám umí poradit Mgr. Lenka Dostálová z Metodického centra pro výstavbu a rekonstrukci knihoven, aktuálně i ve spolupráci s brněnskou fakultou architektury, o tom byl také její příspěvek. Mgr. Eva Vodičková nabídla metodikům portfolio informací, jak mohou i v malých knihovnách využívat potenciál dobrovolníků a v mém příspěvku jsme se ohlédli za tím, jak knihovny v obci vykazují svou činnost směrem k samosprávě, jestli už jsme konečně pokročili s výročními zprávami a zda se daří svou činnost prodat vedení vlastní knihovny i samotným metodikům. Součástí metodických workshopů jsou už téměř tradičně setkání se zástupci dobrých obecních knihoven a vedení jejich obcí. Za letošní kulatý stůl usedli zástupci obcí v kraji Vysočina a přiblížili z pohledu starostů i knihovníků, co dobře fungující knihovna přináší jejich obci, jejich občanům. Zajďte se kouknout třeba do Sněžné. Dobré to bylo!

A protože nejen oficiálním programem živ je metodik, přichystali pro nás havlíčkobrodští kolegové večerní knihovnickou únikovku „Cesta kolem světa“, krajskou knihovnu a sebe navzájem jsme tak poznali opravdu důkladně 😊.

Kdybyste si náhodou chtěli projít celý program X. workshopu metodiků, koukněte na jeho web. Jsme knihovníci, takže si ho snadno najdeme.

Akce měla samostatné webové stránky <https://workshop-metodici-knihoven.webnode.cz/>

Cíl projektu byl zcela naplněn, nebyly zaznamenány žádné programové změny.

Dosažené výsledky: dvoudenní workshop, 53 účastníků

OHLASY OD ÚČASTNÍKŮ AKCÍ

Dobrý den, milé kolegyně,

k proběhlému workshopu bych chtěla říct, že byl pro mě opět velmi užitečný, naplněný zajímavými informacemi a hlavně je pro mě zdrojem inspirace, ze které pak čerpám hodně dlouho.

Naprostu mi vyhovuje dvoudenní formát akce, místo konání vždy v jiné zajímavé knihovně a hlavně se setkám s kolegy z jiných knihoven. Nemám vůbec žádnou negativní připomínku a jen prosím o zachování této akce do budoucna, i kdyby mělo jít jen o setkání na jeden den.

S pozdravem

Dobrý den,

chtěla bych Vám za mě i kolegyni Petru Bukáčkovou moc poděkovat za skvělý program workshopu. Jako „začátečníci“ tato setkání moc vítáme a rozhodně jsme PRO další ročníky. Původně jsem Vám chtěla vypsát témata, která nás nejvíc zaujala, ale teď, když nad tím přemýšlím, bych Vám musela zkopírovat celý program.

Těšíme se na další ročníky,

pošlete díky celému organizačnímu týmu a mějte hezký den.

Ing. Martina Sedláková, ředitelka

Dobré dopoledne, paní Jarkulišová,

děkuji za moc pěkný program na dílnách minulý týden. Kdy a kde budou k dispozici odkazy příspěvků?

Jitka Haláčková, knihovnice

Závěr:

Všechny úkoly sekce byly naplněny. Zorganizované akce proběhly v souladu se zadáním i podmínkami získaných dotací, a to i v oblasti finančního plánu. Pro aktivity sekce byla získána také finanční podpora, a to tentokrát od firmy Tritius s.r.o., která byla vypořádána prostřednictvím ekonomického zajištění SKIP.

Pro rok 2025 byly připraveny žádosti o podporu, a to pro workshop metodiků, seminář Co venkovské knihovny umějí a mohou a edukaci koordinátorů dobrovolníků v knihovnách. Pro zajištění webinářů pro krajské knihovny byla vyjednána podpora SKIP 01.

Únor 2025 / zapsala Mgr. Gabriela Jarkulišová